Järjestöneuvottelukunta
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusneuvottelukunta
Vammaisneuvosto
Vanhusneuvosto

Kaupunginhallitus / pormestari

Järjestöjen palvelut on turvattava Helsingissä

Valtion järjestöavustuksiin (STEA) kohdistuvat leikkaukset ja tuleviin rahoituspäätöksiin liittyvä epävarmuus uhkaavat järjestöjen toimintaa myös Helsingissä. STEA-avustuksia myönnetään vuonna 2027 noin 190 miljoonaa euroa, mikä on kolmannes vähemmän kuin vuonna 2026. Hallituskauden aikana avustusten arvioidaan vähenevän noin puoleen vuoden 2024 tasosta. **Monet järjestöt ovat jo joutuneet irtisanomaan työntekijöitään ja varautumaan palvelujen lopettamiseen.** Epävarmuus vaikeuttaa toiminnan suunnittelua ja vaarantaa vuosien aikana syntyneen osaamisen, yhteistyörakenteet ja luottamussuhteet. Järjestöjen henkilöstöleikkaukset vähentävät myös vapaaehtoistoimintaa, sillä järjestöjen työntekijät mahdollistavat vapaaehtoisten antaman avun kouluttamalla ja tukemalla heitä.

Leikkausten lopullisesta kohdentumisesta ei vielä pääosin tiedetä mitään. Jo nyt on kuitenkin selvää, että järjestöjen toiminnan heikentyminen vaikuttaa helsinkiläisten saamaan tukeen ja lisää painetta kaupungin omiin palveluihin.

Järjestöt tuottavat tukea, jota ei ole muualta saatavissa

Järjestöt tarjoavat helsinkiläisille matalan kynnyksen neuvontaa, vertaistukea, palveluohjausta, kohtaamispaikkoja ja etsivää työtä. Ne tavoittavat ihmisiä, joiden on vaikea löytää kaupungin palveluihin tai käyttää niitä ilman yksilöllistä tukea. Järjestöillä on myös erityisosaamista, jolle ei aina ole vastinetta kaupungin omissa palveluissa.

Konkreettisesti kyse voi olla esimerkiksi:

- lähisuhdeväkivaltaa tai muuta väkivaltaa kokeneille ja heidän lapsilleen tarjottavasta kriisiavusta ja tuesta
- etsivästä vanhus- ja päihdetyöstä
- näkövammaisten digituesta ja apuvälineohjauksesta
- yksilöllisestä ja monikielisestä neuvonnasta, joka auttaa ihmisiä löytämään oikeat palvelut
- vertaistuesta ja yhteisöistä esimerkiksi mielenterveyskuntoutujille sekä vammaisille ja pitkäaikaissairaille ihmisille.

Kyse ei ole ylimääräisestä tai kaupungin palveluja korvaavasta toiminnasta. Järjestöt auttavat ihmisiä saamaan heille kuuluvat palvelut oikeaan aikaan, ehkäisevät ongelmien kasautumista ja tuovat palvelujärjestelmän ulkopuolelle jäävien ihmisten tilanteita näkyviin. Jos järjestöjen tarjoama tuki vähenee, tuen tarve ei katoa, vaan paine siirtyy kaupungin omiin palveluihin.

Järjestöjen toiminnan supistuminen koskettaa erityisesti ihmisiä, joiden palveluihin pääsyssä tai osallistumisessa on jo valmiiksi esteitä. Näihin kuuluvat muun muassa lapset ja nuoret, ikääntyneet, vammaiset ja pitkäaikaissairaat ihmiset, Suomeen muuttaneet, romanit, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt, työttömät, mielenterveyskuntoutujat, lapsiperheet ja omaishoitajat sekä muut haavoittuvassa asemassa olevat helsinkiläiset. Monelle järjestön tarjoama tuki, vertaistoiminta tai kohtaamispaikka on tärkeä väylä tiedon, palvelujen ja muiden ihmisten pariin. Nämä palvelut ja kohderyhmät nousivat eri tavoin esiin myös vaikuttamistoimielinten jäsenille tehdyssä kyselyssä.

Leikkaukset heikentävät myös kaupungin päätöksenteon tietopohjaa

Järjestöt välittävät kaupungille kokemustietoa helsinkiläisten arjesta, palvelujen toimivuudesta ja eri väestöryhmien tarpeista. Tämä tieto täydentää viranomais- ja tilastotietoa ja auttaa tunnistamaan ongelmia, jotka eivät muutoin tulisi kaupungin tietoon.

Järjestöjen edustajilla on keskeinen rooli kaupungin neuvostoissa ja neuvottelukunnissa. Jos järjestöjen henkilöstö vähenee tai toiminta lakkaa, järjestöillä on aiempaa heikommat mahdollisuudet osallistua kaupungin valmistelu-, ja vaikuttamistyöhön. Samalla kaupungin päätöksenteon tietopohja kaventuu erityisesti niiden ihmisten osalta, joiden ääni kuuluu päätöksenteossa jo valmiiksi heikosti.

Neuvostojen ja neuvottelukuntien jäsenille 1.–7.10.2026 toteutetussa kyselyssä nousi esiin huoli siitä, että järjestöjen vähenevät resurssit heikentävät mahdollisuuksia osallistua vaikuttamistyöhön ja välittää eri väestöryhmien kokemuksia päätöksenteon tueksi.

Helsingin on selvitettävä järjestöleikkausten vaikutukset ja turvattava välttämättömien palvelujen jatkuvuus

Järjestöneuvottelukunta, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusneuvottelukunta, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto esittävät, että Helsingin kaupunki:

1. **Kartoittaa** järjestöjen rahoituspäätösten jälkeen, mitkä helsinkiläisille suunnatut palvelut ja toimintamuodot ovat supistumassa tai päättymässä.
2. **Arvioi**, miten leikkaukset vaikuttavat eri väestöryhmiin, helsinkiläisten hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen sekä kaupungin omien palvelujen tarpeeseen.
3. **Tunnistaa** palvelut ja erityisosaamisen, joille ei ole vastaavaa toimintaa kaupungin omissa palveluissa.
4. **Arvioi**, mitkä järjestöjen tuottamista välttämättömistä palveluista voidaan turvata kaupungin avustuksilla, järjestöyhteistyöllä tai kaupungin omalla toiminnalla.

5. **Turvaa** erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille suunnatun matalan kynnyksen neuvonnan, vertaistuen, etsivän työn, palveluohjauksen ja muun ennaltaehkäisevän toiminnan jatkuvuuden.
6. **Ottaa** järjestöjen toimintaedellytyksiin kohdistuvat vaikutukset huomioon kaupungin talousarviossa, avustuspäätöksissä ja palvelujen suunnittelussa.
7. **Huolehtii** siitä, että järjestöjen ja eri väestöryhmien kokemustieto säilyy osana kaupungin valmistelua ja päätöksentekoa.
8. **Käsittelee** seuraavassa HYTE-neuvotteluprosessissa sote-järjestöjen toimintaedellytyksiä sekä järjestöleikkausten vaikutuksia Helsingissä toimiviin järjestöihin.

Helsinki ei voi yksin korvata valtion järjestörahoituksen leikkauksia. Kaupunki voi kuitenkin ennakoida niiden seurauksia, tunnistaa helsinkiläisten kannalta välttämättömät palvelut ja estää tilanteita, joissa ihmiset jäävät kokonaan ilman tukea.

Järjestöjen tekemän työn alasajo ei poista tuen tarvetta. Se siirtää vastuuta ja kustannuksia muualle sekä heikentää helsinkiläisten hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Siksi vaikutukset on arvioitava ja tarvittavat ratkaisut tehtävä ennen kuin toiminta, osaaminen ja luottamus ehtivät kadota.

Vaikuttamistoimielinten ja neuvottelukuntien puolesta

Sini Toivonen
puheenjohtaja
Järjestöneuvottelukunta

Vini Venetvaara
puheenjohtaja
Tasa-arvo-ja
yhdenvertaisuusneuvottelukunta

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja
Vammaisneuvosto

Riikka Dahlman
puheenjohtaja
Vanhusneuvosto